

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут будівництва,
архітектури та дизайну
Кафедра архітектури і середовищного дизайну

04-08-12М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до виконання курсового проекту
**«ПРОЄКТ ГРОМАДСЬКОГО ОБ'ЄКТУ ІЗ ПРИЛЕГЛИМ
ГРОМАДСЬКИМ ПРОСТОРОМ В УМОВАХ СУЧАСНИХ
ТРАНСФОРМАЦІЙ»**
з навчальної дисципліни
«Проектування громадських об'єктів та просторів (КП)»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за
освітньо-професійною програмою «Архітектура та
містобудування» спеціальності G17 «Архітектура та
містобудування» денної форми навчання

Рекомендовано науково-
методичною радою
з якості ННБАД
Протокол № 6 від 17.02.2026 р.

Рівне – 2026

Методичні вказівки до виконання курсового проекту «Проект громадського об'єкту із прилеглим громадським простором в умовах сучасних трансформацій» з навчальної дисципліни «Проектування громадських об'єктів та просторів (КП)» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Архітектура та містобудування» спеціальності G17 «Архітектура та містобудування» денної форми навчання [Електронне видання] / Сергіюк І. М. Рівне : НУВГП, 2026. 13 с.

Укладач: Сергіюк І. М., к.арх., доцентка, доцентка кафедри архітектури і середовищного дизайну.

Відповідальний за випуск: Михайлишин О. Л., д.арх., доцентка, завідувачка кафедри архітектури і середовищного дизайну.

Керівник освітньої програми: Ричков П. А., д.арх., професор, професор кафедри архітектури і середовищного дизайну.

© І. М. Сергіюк, 2026

© НУВГП, 2026

ЗМІСТ

1. ВСТУП.....	3
2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	3
3. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРОЄКТУ	4
4. СКЛАД КУРСОВОГО ПРОЄКТУ	5
5. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО КРЕСЛЕНЬ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ	5
6. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ	6
7. РЕКОМЕНДОВАНІ ТИПИ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄКТІВ	8
8. ЛІТЕРАТУРА	9
9. ДОДАТКИ	11

1. ВСТУП

Сучасні міста перебувають у постійних соціальних, просторових та культурних трансформацій, що суттєво впливає на роль і характер громадських об'єктів та просторів. Сьогодні вони виконують не лише функціональну, а й соціальну, комунікативну та ідентифікаційну роль, стаючи осередками взаємодії, підтримки та розвитку місцевих спільнот.

У цьому контексті проектування громадських об'єктів потребує комплексного підходу, який поєднує архітектурну якість, містобудівну доцільність, доступність, екологічну відповідальність та чутливість до потреб різних груп користувачів. Особливо це є актуальним для українських міст і громад, які сьогодні стикаються з викликами відновлення, адаптації та переосмислення громадського простору.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні вказівки до виконання курсового проекту на тему «Проект громадського об'єкту із прилеглим громадським простором в умовах сучасних трансформацій» з дисципліни «Проектування громадських об'єктів та просторів (КП)» укладені у відповідності до освітньо-професійної програми «Архітектура та містобудування» спеціальності G17 «Архітектура та містобудування» на основі затвердженого силабусу курсу з використанням досвіду інших ВНЗ України, видатних вітчизняних і закордонних архітекторів.

Курсовий проект виконується як індивідуальна творча робота, що передбачає самостійний аналіз вихідних даних, формування архітектурної концепції, розроблення функціонально-планувальних та просторових рішень громадського об'єкту і пов'язаного з ним громадського простору.

Проектування повинне здійснюватися із урахуванням реального містобудівного контексту, актуальних соціальних потреб громади,

принципів людиноцентричного та інклюзивного середовища, а також засад екологічної стійкості та адаптивності архітектурних рішень.

У межах курсового проекту студент повинен продемонструвати здатність інтегрувати будівлю і відкритий простір у цілісну архітектурно-містобудівну структуру, обґрунтовувати прийняті рішення та професійно презентувати результати проектування у графічній формі.

3. МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРОЄКТУ

Метою курсового проекту є закріплення та поглиблення теоретичних знань і формування практичних навичок комплексного архітектурного проектування сучасного громадського об'єкту та прилеглого громадського простору, з урахуванням містобудівного контексту, соціальних потреб громади, принципів людиноцентричного й інклюзивного проектування, екологічної стійкості та актуальних трансформаційних процесів.

Курсовий проєкт спрямований на розвиток у студентів здатності самостійно формувати архітектурну концепцію, аргументовано обґрунтовувати та презентувати їх у професійній графічній формі.

У процесі виконання курсового проєкту студент повинен:

- уміти аналізувати вихідні умови проектування, зокрема містобудівний, історичний, соціальний і природний контекст обраної ділянки;
- визначати актуальні потреби громади та цільові групи користувачів, сформулювати соціальний сценарій функціонування громадського об'єкту і простору;
- навчитись обґрунтовувати вибір типу громадського об'єкту та його функціонально-просторову структуру відповідно до сучасних типологічних підходів;
- уміти розробляти концепцію громадського простору, інтегрованого з будівлею та міським середовищем з урахуванням принципів відкритості та доступності;
- застосовувати принципи людиноцентричності та інклюзивного проектування, зокрема безбар'єрні планувальні рішення як у будівлі, так і на прилеглий території;
- уміти інтегрувати принципи екологічної стійкості та кліматоадаптації у проєктні рішення (орієнтація, матеріали, озеленення, водні елементи тощо);
- розробляти архітектурно-планувальні рішення громадських об'єктів (плани, фасади, розрізи) на концептуальному рівні;
- демонструвати здатність до критичного осмислення ролі архітектора у сучасних процесах розвитку, трансформації та відновлення міського середовища.

4. СКЛАД КУРСОВОГО ПРОЄКТУ*

1. Схема розміщення ділянки в структурі міста М 1:2000
2. Містобудівний аналіз М 1:2000
3. Концептуальна схема проєкту
4. Генеральний план М 1:500 (М 1:1000)
5. Плани поверхів М 1:100 (М 1:200)
6. Фасади М 1:100 (М 1:200)
7. Розрізи М 1:100 (М 1:200)
8. Візуалізації

*остаточний перелік креслень курсового проєкту узгоджується індивідуально відповідно до обраної типології об'єкта та ділянки

5. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО КРЕСЛЕНЬ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ

а) Схема розміщення ділянки в структурі міста є базовим аналітичним кресленням, яке демонструє містобудівне положення проєктної ділянки та її зв'язок з просторовою, функціональною і транспортною структурою населеного пункту. Ця схема дозволяє оцінити обґрунтованість вибору ділянки, її потенціал для розміщення обраного громадського об'єкту, а також його роль у міській системі загалом. Вона може містити: межі міста/району (умовно позначені контури міста або адміністративної частини, загальне уявлення про розміри та структуру населеного пункту); місце розташування проєктної ділянки; основні транспортні зв'язки (магістральні вулиці, основні під'їзди до ділянки, лінії громадського транспорту, ключові транспортні вузли поблизу); пішохідні зв'язки (основні пішохідні маршрути, зв'язки з центром міста, громадським просторами, набережними тощо); ключові громадські об'єкти та простори поблизу (центри тяжіння – площі, парки, вузи, ТРЦ, вокзали, культурні та соціальні об'єкти, важливі міські домінанти); природні та ландшафтні елементи за наявності (річки, водойми, зелені масиви, рельєфні особливості).

б) Містобудівний аналіз оточення – аналітичні креслення, що розкривають просторову, функціональну та морфологічну структуру середовища, в якому розташована проєктна ділянка. Ці креслення є основою для формування архітектурної концепції та прийняття подальших містобудівних рішень. Зміст креслень: функціональне зонування оточення (житлова, громадська, комерційна, промислова, зони рекреації, території змішаного використання); просторова структура та морфологія забудови (типи забудови – периметральна, садибна, квартальна, вільна, щільність та характер забудови, розмір кварталів і масштаб простору); поверховість/висотність (умовне позначення висотних параметрів,

домінанти та акцентні об'єкти, різкі перепади висот за наявності); вулично-дорожня мережа (ієрархія вулиць, пішохідні та транспортні осі, доступність ділянки); відкриті простори та зелені зони (парки, сквери, площі, напівпублічні та закриті простори, їхній взаємозв'язок з ділянкою).

в) *Концептуальна схема проєкту* є ключовим ідейним кресленням, яке в узагальненій формі відображає архітектурну ідею, просторову логіку та принципи організації громадського об'єкту і простору. Це креслення не є технічним, а фіксує сутність архітектурного задуму. Зміст креслення: головна ідея проєкту; просторова структура (організація об'ємів, відкриті на напіввідкриті простори, ключові вузли та акценти); взаємодія будівлі та громадського простору (входи, напрямки руху, перехідні простори); сценарії використання (основні типи активності, взаємодія користувачів, часові зміни – день/вечір).

г) *Генеральний план* є основним містобудівно-планувальним кресленням, яке відображає просторову організацію проєктованої території, взаємодію громадського об'єкта з відкритим простором та його включення у міський контекст. Зміст креслення: межі ділянки; проєктована будівля; громадський простір (площі, дворики, проходи, відкриті та напіввідкриті зони, перехідні простори між містом і будівлею); пішохідні та транспортні зв'язки (основні пішохідні маршрути, під'їзди, зв'язки з міською мережею); озеленення та благоустрій (зелені зони, дерева, МАФи, покриття); основні входи тощо.

д) *Плани поверхів* є основним архітектурно-планувальним кресленням, що відображає функціональну структуру будівлі, логіку просторових зв'язків і сценарії використання. Зміст креслення: основні приміщення; функціональні зони (основні приміщення, допоміжні простори, громадські та сервісні зони); вертикальні зв'язки (сходи, ліфти, пандуси) тощо.

е) *Фасади* відображають зовнішній образ будівлі та її взаємодію з громадським простором, демонструючи пропорції, ритм і функціональну логіку архітектурного рішення. Обов'язкові елементи: ритм і членування (прорізи, горизонтальні та вертикальні елементи, масштабні членування); контекст.

є) *Розріз* є важливим просторовим кресленням, що дозволяє зрозуміти об'ємно-просторову структуру будівлі, взаємодію рівнів і зв'язок з громадським простором. Ключові елементи: просторові рівні (поверхи, перепади висот, громадські простори); взаємодія з ділянкою (рельєф, вхідні рівні, прилеглий простір); масштаб людини.

6. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОГО ПРОЄКТУ

1. Формування теми та збір вихідних даних: обирати реальну ділянку з чітким міським контекстом, уникати «абстрактних» територій без оточення, тема має бути соціально актуальною для обраної громади.
- вибір типу громадського об'єкту;

- визначення населеного пункту, проєктної ділянки;
2. Передпроєктний аналіз території: використовувати схеми замість текстових описів, показати проблеми та потенціали території, використовувати масштаби 1:2000 – 1:5000, не перевантажувати аналіз деталями, не релевантними концепції.
    - містобудівний аналіз (структура, зв'язки, масштаби);
    - функціональний аналіз оточення;
    - аналіз пішохідних і транспортних потоків;
    - аналіз ландшафту, рельєфу, зелених зон;
    - соціальний аналіз користувачів.
  3. Формування концепції проєкту: концепція має відповідати соціальному запиту, а не лише формі, використовувати концептуальні діаграми, ескізи, колажі.
    - визначення ідеї та сценарію використання;
    - формування образу об'єкта;
    - концепція громадського простору;
    - взаємодія будівлі й міста.
  4. Функціонально-планувальне рішення: починати з блок-схем, перевіряти логіку руху користувачів, врахувати гнучкість і трансформацію, закласти активні перші поверхи.
    - сформувати функціональну програму;
    - зонування будівлі;
    - зв'язки між функціями;
    - взаємодія внутрішніх і зовнішніх просторів.
  5. Архітектурно-просторове рішення: уникати надмірної складності форм, перевірити пропорції через розрізи, фасад як продовження функції, а не декор.
    - уточнення планів;
    - формування об'єму та силуету;
    - розрізи, фасади;
    - зв'язок із масштабом людини та міста.
  6. Проєктування громадського простору: громадський простір як рівноцінна частина проєкту, уникати «порожніх» відкритих площ, передбачити сценарії використання в різний час, враховувати інклюзивність і безбар'єрність.
    - план організації території;
    - пішохідні маршрути;
    - озеленення та МАФи;
    - перехідні простори.
  7. Стійкість та інклюзія: не перевантажувати технічними деталями, показувати принципи через схеми, пов'язувати сталість з концепцією.

- принципи безбар'єрності;
  - екологічні рішення;
  - кліматоадаптація;
  - матеріали та озеленення.
8. Візуалізація та презентація: мінімум тексту – максимум логіки, єдиний графічний стиль, пояснювати чому, а не лише що.
- узагальнення матеріалів;
  - підготовка фінальної подачі;
  - пояснювальна записка.

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ТИПИ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄКТІВ*

1. Громадський центр громади:
  - багатофункціональний простір для зустрічей, подій, сервісів;
  - орієнтація на різні вікові та соціальні групи.
2. Освітньо-культурний хаб:
  - бібліотека нового типу, медіатека, простори неформальної освіти;
  - поєднання навчання, культури та публічної взаємодії.
3. Молодіжний центр:
  - простори для навчання, творчості, спорту, спільної роботи;
  - активна інтеграція з відкритим громадським простором.
4. Центр інтеграції внутрішньо переміщених осіб:
  - простори підтримки, навчання, комунікації;
  - символ відкритості та інтеграції в громаду.
5. Ветеранський центр / центр підтримки:
  - реабілітаційні, освітні та громадські функції;
  - людиноцентричний і делікатний архітектурний підхід.
6. Культурний центр / центр спільноти:
  - виставкові, подієві, творчі простори;
  - формування локальної ідентичності.
7. Тимчасовий або адаптивний громадський об'єкт:
  - модульна або трансформована архітектура;
  - можливість подальшого переосмислення функції.
8. Ревіталізований громадський об'єкт:
  - реконструкція існуючої будівлі;
  - нові громадські функції у старій структурі.

*допускається формування індивідуальної змішаної типології за умови її логічного обґрунтування та відповідності темі дисципліни

8. ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Ching F. Architecture: Form, Space and Order. 3d Edition. New Jersey, Hoboken : John Wiley & Sons, 2007. 434 p.
2. Cullen G. The Concise Townscape. Routledge : Taylor & Francis, 2000. 200 p.
3. Gehl J. Cities for People. Washington : Island Press, 2010. 269 p.
4. Gehl J. Life Between Buildings: Using Public Space. Island Press, 2011. 216 p.
5. Gehl J., Svarre B. How to Study Public Life: Methods in Urban Design. Washington : Island Press, 2013.
6. Jacobs J. The Death and Life of Great American Cities. New York : Randon House, 2000.
7. Imrie R., Hall P. Inclusive Design: Designing and Developing Accessible Environments. Routledge : Taylor & Frensis, 2001. 202 p.
8. Koolhaas R. Elements of Architecture. Taschen, 2018. 2528 p.
9. Lefebvre H. The Right to the City. Writings on Cities. Oxford : Blackwell. P. 147–159.
10. McDonough W., Braungart M. Cradle to Cradle: Remaking the Way We Make Things. North Point Press, 2002. 208 p.
11. Montgomery C. Happy City. Penguin, 2015.
12. Neufert E. Architects' Data. Fourth Edition. Wiley-Blackwell, 2012. 608 p. URL: <https://byarchlens.com/wp-content/uploads/2020/11/Neufert-4th-edition.pdf>
13. Project for Public Spaces – Placemaking Guide. <https://www.pps.org/>
14. Rogers R. Cities for a Small Planet. Basic Books, 1998. 196 p.
15. Rossi A. The Architecture of the City. MIT Press, 2002. 252 p.
16. Steinfeld E., Maisel J. Universal Design: Creating Inclusive Environments. John Wiley & Sons, 2012.
17. Yeang K. EcoDesign: A Manual for Ecological Design. Wiley-Academy, 2006. 500 p.

Допоміжна:

1. UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities. #44910, 13.12.2006, New York.
2. Альбом безбар'єрних рішень. Посібник для проєктувальників та архітекторів публічного простору
3. Гостинність без бар'єрів. Довідник зі створення безбар'єрного середовища у закладах HoReCa. Київ, 2023.
4. Посібник з благоустрою громадських просторів населених пунктів Дружківської міської територіальної громади

5. UN Habitat – Sustainable Cities. URL: <https://unhabitat.org/planning-sustainable-cities-un-habitat-practices-and-perspectives>

6. UNDP – Post-Conflict Recovery. URL: <https://www.undp.org/ukraine/united-nations-development-programme-ukraine-recovery-framework>

7. Матеріали Rebuild Ukraine / Ro3kvit. URL: <https://ro3kvit.com/ua>

Нормативна:

1. ДБН А.2.2-3-2014 Склад та зміст проектної документації на будівництво. Київ : Мінрегіонбуд України, 2014. 33 с.

2. ДБН Б.2.2-12:2019 Планування і забудова територій. Київ : Укрархбудінформ, 2019. 179 с.

3. ДБН В.2.2-40:2018 Інклюзивність будівель і споруд. Київ : Укрархбудінформ, 2018. 64с.

4. ДБН В.2.3-5:2018 Вулиці та дороги населених пунктів. Київ : Укрархбудінформ, 2018. 55с.

5. ДБН В.2.3-15:2007 Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів. Київ : Мінбуд, 2007 37 с.

6. ДСТУ Б А.2.4-2:2009 Умовні позначки і графічні зображення елементів генеральних планів та споруд транспорту. Київ : Мінрегіонбуд України, 2009. 28 с.

7. ДСТУ Б А.2.4-6:2009 СПДБ. Правила виконання робочої документації генеральних планів. Київ : ДП Укрархбудінформ, 2009. 34 с.

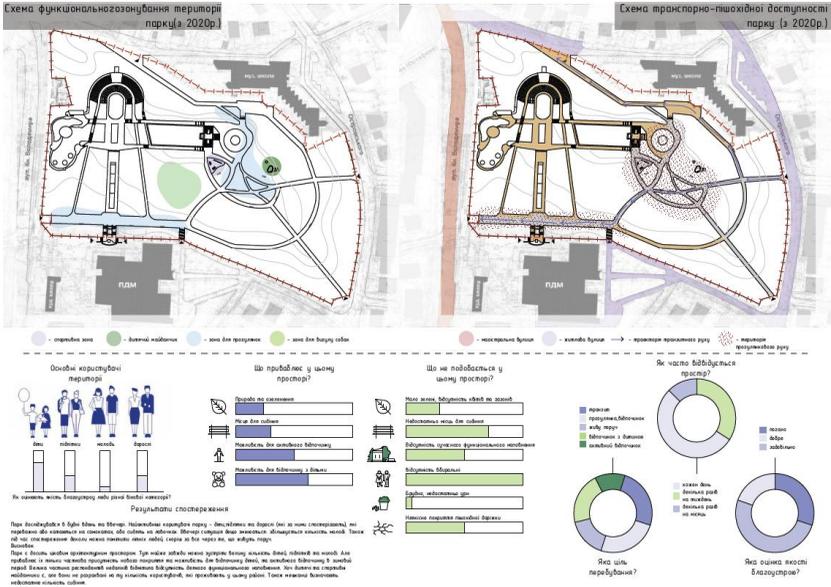

Рис. 3. Приклад містобудівного аналізу території парку «Грaбник» в м. Рівне. Джерело: Рудика К.Ю. (АМ-51м, 2022 р.)

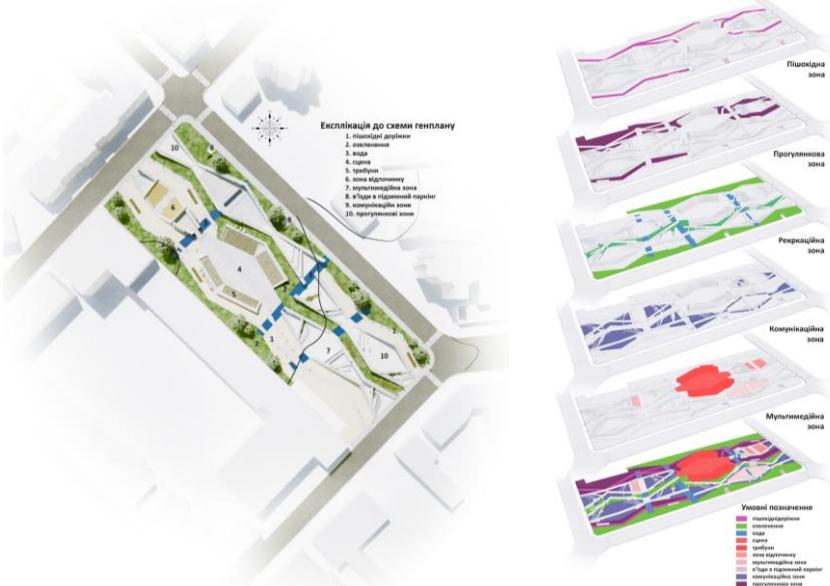

Рис. 4. Схема генплану та функціональне зонування. Джерело: Радіук А.Я.

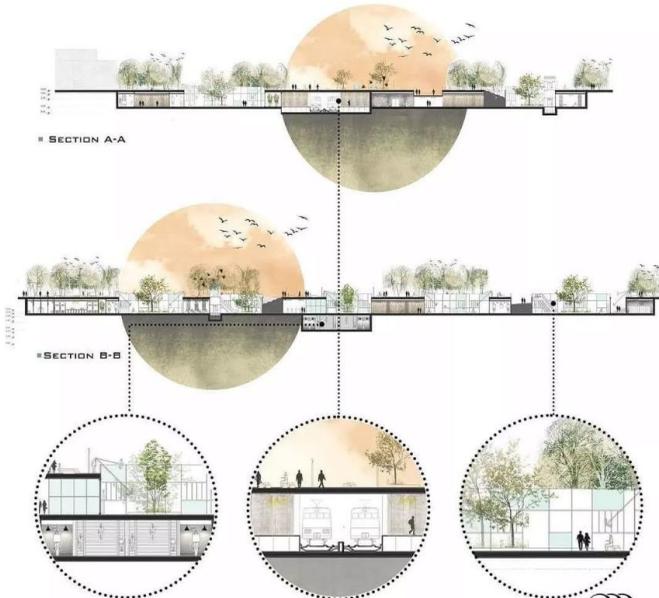

Рис. 5,6. Приклади оформлення подачі і графіки громадських об'єктів і середовища.
Джерело: @2ns.arquitetura, @crazy_architecturee